

MOHA

Kedves Nagytiszteletű Úr!

Sajnálom, hogy nem tudok eleget tenni a megtisztelő felkérésének. Magam helyett azonban megpróbálok néhány általam összegyűjtött régi mohai anyagot mellékelve megküldeni. A rövid kis összeállítást Dr. Lengyel Erzsébet, Moha egyik szülőtte írta, és ő másolta ki a levéltárból is a Moha régi történetével foglalkozó írást. A mohai Ágnes forrásról én gyűjtöttem az anyagot. Sajnálom, hogy nincs megfelelő kezekben a forrás, mert nemcsak nosztalgiából szeretném inni a vizét, de azért is mert nagyon kellemes ízű és gyógyhatású a vize.

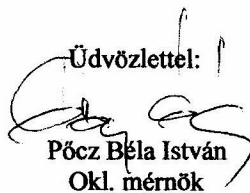
A fényképek a családi albumomból származnak, lehet, hogy közülük néhányat már megküldtem. A másolások – sajnos – nem túl jól sikerültek, de talán a lényeg, az akkori hangulat és milió látszik rajtuk. Ha valamelyik képre élvezhetőbb formában szükség lenne, szíveskedjék közölni és abból komolyabb másolatot készíttetek. Küldtem apámról is egy külön fényképet.

Az az igénye, hogy az '50-60-as mohai évek helyett beszélhetnék a háborús élményeimről, eszembe juttatta a mellékelt három kis történetet, ami a naplóból egy kis részlet. Előzményként hozzá kell tennem, hogy Moháról 1944 karácsonya előtti napokban húzódtunk fel az Iszka hegybe, Léczfalvy Sándor kántortanító úr pincéjébe, a tanító úr feleségével, a velem egykorú fiával, anyámmal és a nővéremmel, valamint később csatlakozott hozzánk két falubeli lány. Apám katona volt, a tanító úr otthon maradt házat őrizni. Innen néztük végig kb. 6 héten keresztül – mint egy szélesvásznú filmen – a front első vonalainak egymáshoz feszülését és ide-oda ingadozását. Falunknak az ÉNy-i végében a német és magyar, DK-i végében pedig az orosz csapatok ásták be magukat. Különösen az esti-éjszakai tűzijátékok voltak félelmetesek, s nekünk gyerekeknek látványosak. A pincétől cca. 300 m-ről lötték a falunkat, egy tűzérési löveggel. A löveg parancsnoka – nem tudván, hogy kik vagyunk és honnan jöttünk – egyik nap azzal dicsekedett, hogy két vagon lőszert lőtt ki a szemben levő község tornyára, mint a móri horpadás ezen szakaszának egyetlen magaslati megfigyelő helyére. Elképzelheti ezt az érzést. Hat hét után, amikor az orosz csapatokat visszanyomták a Velencei tóig, lejöttünk Iszkaszentgyörgyre. Deák Mihály lelkész és családja fogadott be bennünket néhány napra. Természetesen átmentünk Mohára, amely borzalmas képet mutatott. Szinte mindegyik ház belővést kapott, és lakhatatlan lett, kivéve a mi nádfedeles házunkat, amely a templom mellett volt. Holmijaink, bútoraink szétszórva heverték szanaszét, még az udvarra is jutott belőlük. Néhány szükséges, könnyen mozgatható holmit magunkkal vittünk, de az egész ház berendezését kénytelenek voltunk ott hagyni az ebek harmincadjára.

Néhány nap múlva értünk jött motorbiciklivel apám bátyja Literről (ez egy másik történet) és levitt bennünket Csopakra anyám nővéréhez. Öten ültünk az oldalkocsis motorkerékpáron, s együtt vonultunk az úton a visszavonuló német-magyar katonasággal. Csopakon éltük meg a „felszabadulást”. Onnan jöttünk apámmal kibővülve (az ő előkerülése szintén egy másik történet) 1945. augusztus elején vissza a teljesen üres lelkészlakásba. Nemi bútort, pl. fekhelyeket és egy szekrényt Csopakról hoztunk magunkkal. Itt véget érnek az előzmények, innen a szó a naplórészleté.

A dokumentumokat, a fényképmásolatokat és a történeteimet szabad rendelkezésére bocsátom. Reménykedem, hogy a mellékletekben közöltek felhasználhatók lesznek, és színesíthetik azt az egyházi rendezvényt, amelyre a megtisztelő meghívást kaptam.

Budapest, 2009. október 22.

Üdvözlettel: 
Pócz Béla István
Okl. mérnök